

FI lausuntopyyntö VaVa syksy 2017

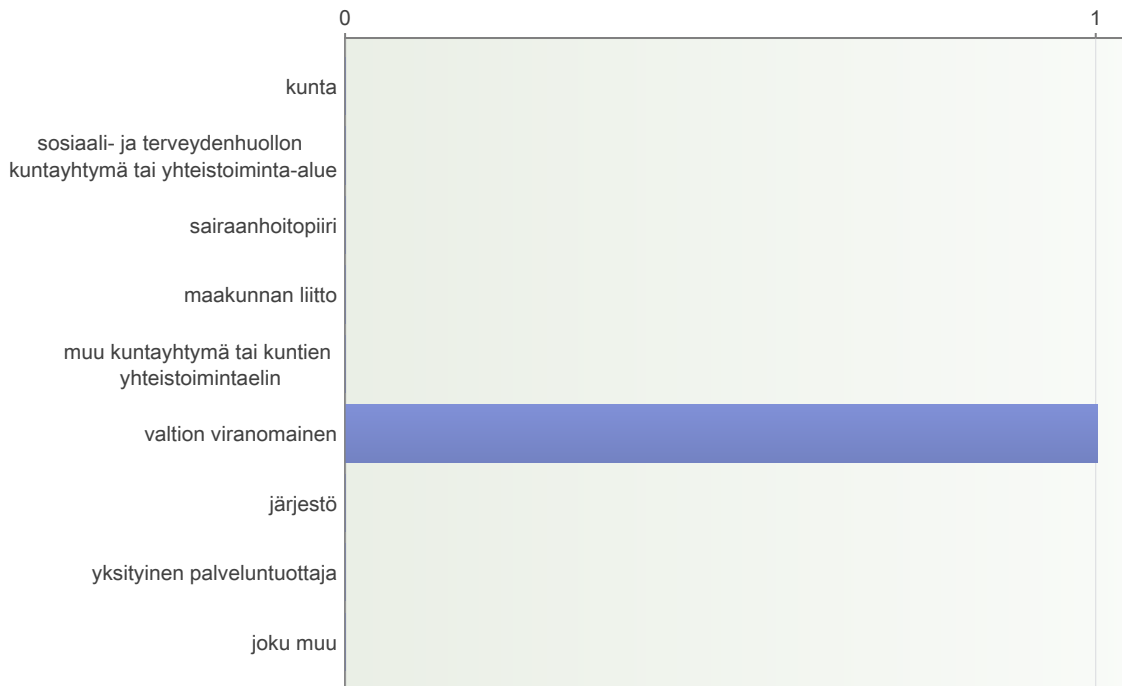
1. TAUSTATIEDOT

Vastaajien määrä: 1

Vastaajatahon virallinen nimi	Vastauksen kirjanneen henkilön nimi	Vastauksen vastuuhenkilön yhteystiedot, sähköposti ja puhelinnumero	Lausunnon käsittelypäivämäärä toimielimessä	Toimielimen nimi
Lounais-Suomen aluehallintovirasto	Arja Huhtanen	Katja Paakkola, Lounais-Suomen aluehallintovirasto, PL 22, 20800 Turku, katja.paakkola@avi.fi, 0295018000		

2. Onko vastaaja

Vastaajien määrä: 1

3. 1. Voidaanko ehdotetulla valinnanvapauslailla osaltaan kaventaa väestön terveys- ja hyvinvointieroja sekä parantaa palvelujen yhdenvertaista saatavuutta?

Vastaajien määrä: 1

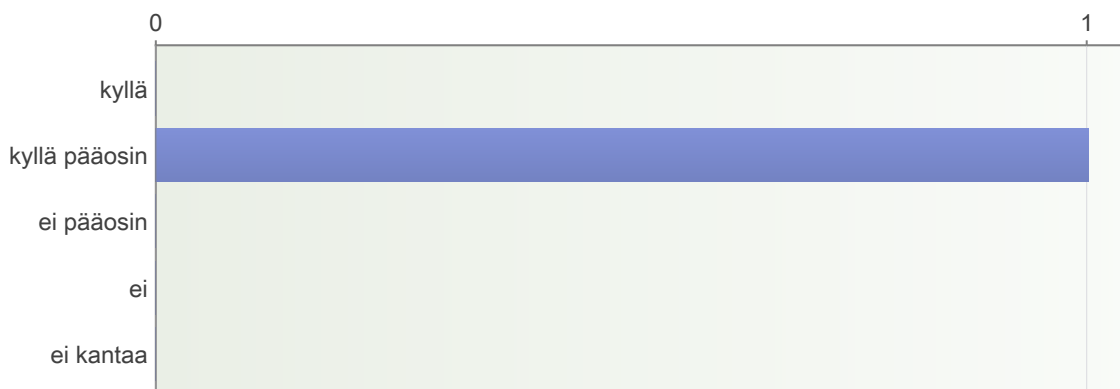
4. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Asiakasseteliä ollaan laajentamassa mm. polikliiniseen kirurgiaan ja kiireettömään leikkaustoimintaan, joka ei vaadi anestesiaa ja yhteispäivystystä. Lain mukaan asiakasseteli tulee antaa myös ylipäätään asiakassuunnitelmiin kuuluviin kiireettömiin hoitokäynteihin, kuten esim. sädehoitoihin. Tämä ja keskittämisasetus yhdessä aiheuttavat riskin siitä, että erityisosaajat siirtyvät enenevässä määrin yksityissektorille. Tämän seurauksena terveydenhuollon toiminta rapautuu ja edelleen sitä kautta terveys- ja hyvinvointierot saattavat kasvaa sen sijaan että kaventuisivat.

5. 2. Edistääkö valinnanvapauslakiluonnos tarkoituksenmukaisella tavalla asiakkaan vaikutusmahdollisuuksia omiin palveluihin?

Vastaajien määrä: 1

6. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

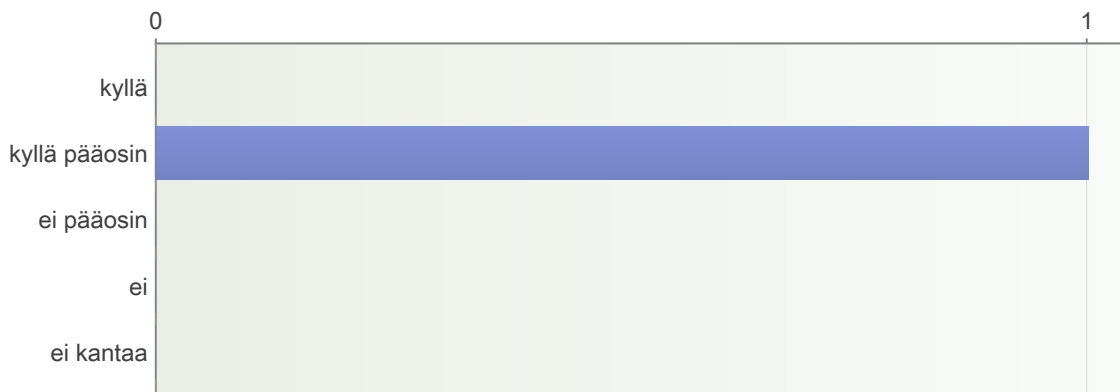
- Valinnanvapaus yleisesti lisääntyy, mutta tieto minkä perusteella asiakas tosiasiallisesti voi valita laadukkaan palvelun, on puutteellista.

Merkittävällä osalla työssäkäyvistä henkilöistä on sekä lakisääteiset että vapaaehtoiset työterveyshuoltopalvelut käytettävissään. Työterveyshuoltoa ei kuitenkaan ole käsitelty millään tasolla.

Vakuutusyhtiöt määrittelevät palvelun tuottajan niissä tapauksissa (mm. työtapaturmat ja ammattitaudit), joissa vakuutusyhtiöt maksavat kustannukset. Näiltä osin valinnanvapautta ei ole tässä lainsäädännössä käsitelty ja siten ko. tapaukset rajautuvat kokonaan valinnanvapauden ulkopuolelle.

7. 3.Antaako lakiluonnos asiakkaalle riittävät mahdollisuudet hakeutua asiakkaan omaan tilanteeseen sopivaan palveluun?

Vastaajien määrä: 1

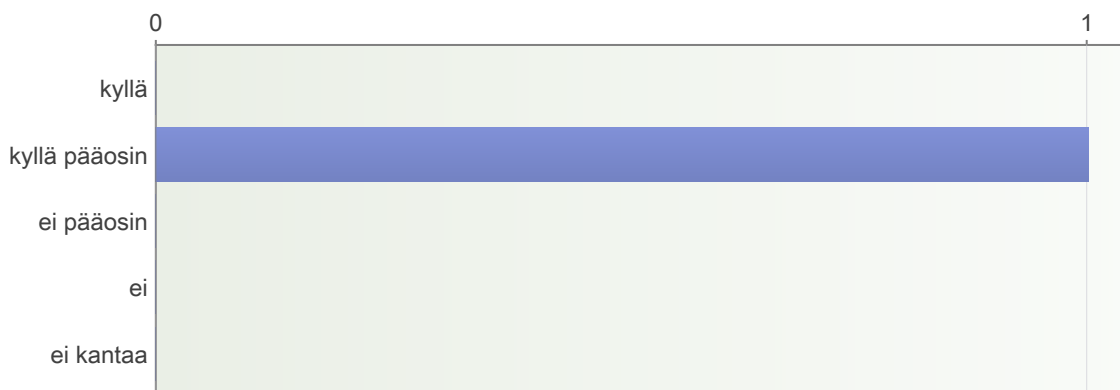
8. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Asiakkaalla voi olla vaikeuksia hahmottaa mitä palveluja on saatavissa ja mistä. Kansalaiset tarvitsevat merkittävästi asiallista tiedotusta ja ohjausta asiassa erityisesti lain voimaantullessa.

9. 4. Jos asiakkaalla on laaja-alaisia palveluntarpeita, toteutuuko lakiluonnoksen perusteella asiakkaan mahdollisuus saada tarpeen mukaisella tavalla yhteen sovitettuja palveluja?

Vastaajien määrä: 1

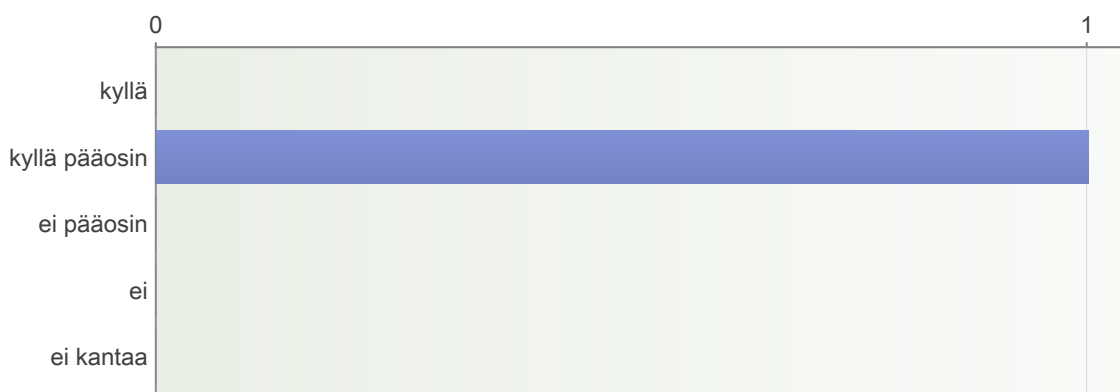
10. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Tämä edellyttää, että yhteinen asiakassuunnitelma toimii ja eri tahojen välillä tehdään aitoa yhteistyötä.

11. 5. Turvaako lakiluonnos palvelujen horisontaalisen ja vertikaalisen integraation?

Vastaajien määrä: 1

12. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Horisontaalinen ei toteudu täysin, vertikaalinen integraatio paranee selkeästi aikaisemmasta. Sote-keskus tulee toteuttamaan ensisijaisesti terveydenhuoltoa, sosiaalihuollosta vain neuvonta ja ohjaus kuuluvat tulevaan sote-keskukseen. Sote-keskuksen antamat sosiaalipalvelut ovat niin suppeita, ettei tavoite horisontaalisesta integraatiosta toteudu. Sosiaalipalveluiden sisällä vertikaalinen integraatio ei välttämättä toteudu. Toiminta tulee edellyttämään potilas- ja asiakastietojärjestelmien selkeää kehittymistä ja yhteistä, aitoa sote-asiakassuunnitelmaa.

Mielenterveysongelmat alkavat usein jo nuorena ja johtavat helpolla syrjäytymiseen. Koska ongelmat alkavat usein varhain, tulisi sote-integraatio olla perustasolla tiivis, jotta nämä lapset ja nuoret saadaan ajoissa kiinni. Mm. siihen tarvittaisiin sote-keskuksessa laajempaa sosiaalihuollon toimintaa. Lapsiperheiden sosiaalipalveluja olisi hyvä voida antaa suoraan sote-keskuksesta.

13. 6. Antaako esitys maakunnille riittävät edellytykset järjestämisvastuun toteuttamiseen?

Vastaajien määrä: 1

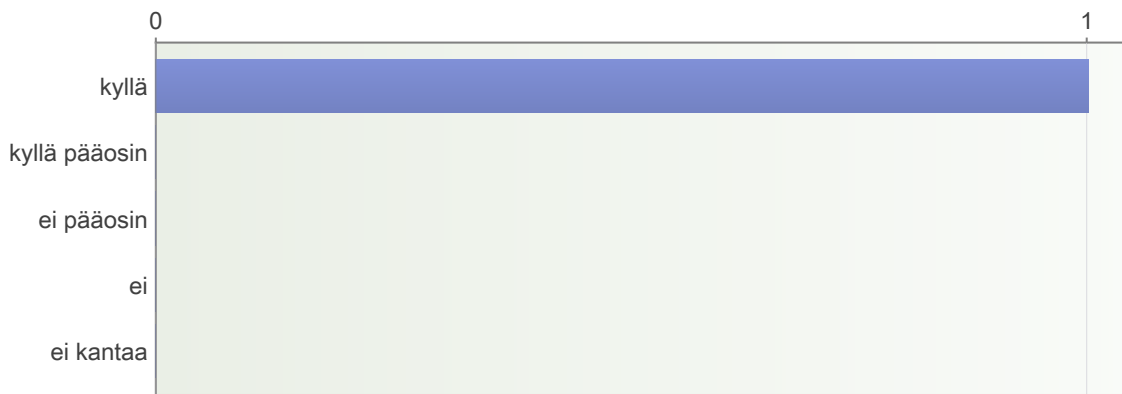

14. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

15. 7. Edistääkö lakiluonnos toimintatapojen muutosta ja uusien palveluinnovaatioiden käyttöönottoa?

Vastaajien määrä: 1

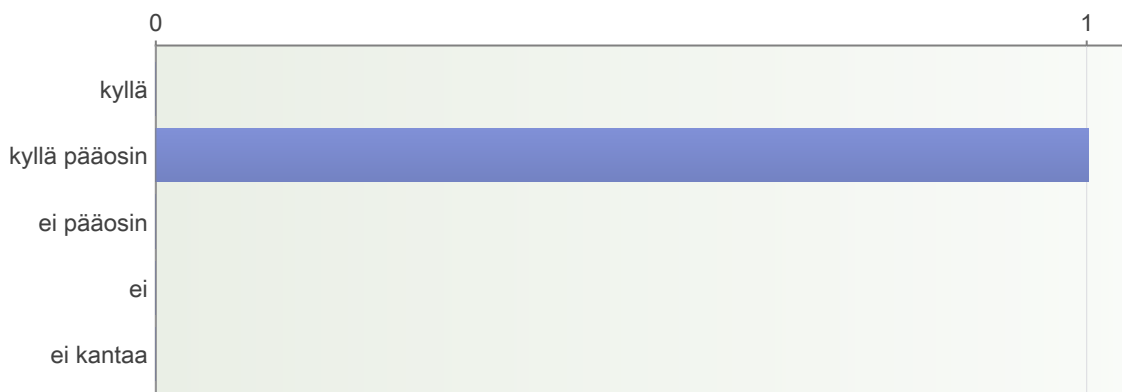

16. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

17. 8. Antaako valinnanvapauslakiluonnos yhdessä muun maakunta- ja sote-uudistuksen kanssa riittävät edellytykset saavuttaa 3 miljardin euron kustannusten kasvun hillinnän tavoite?

Vastaajien määrä: 1

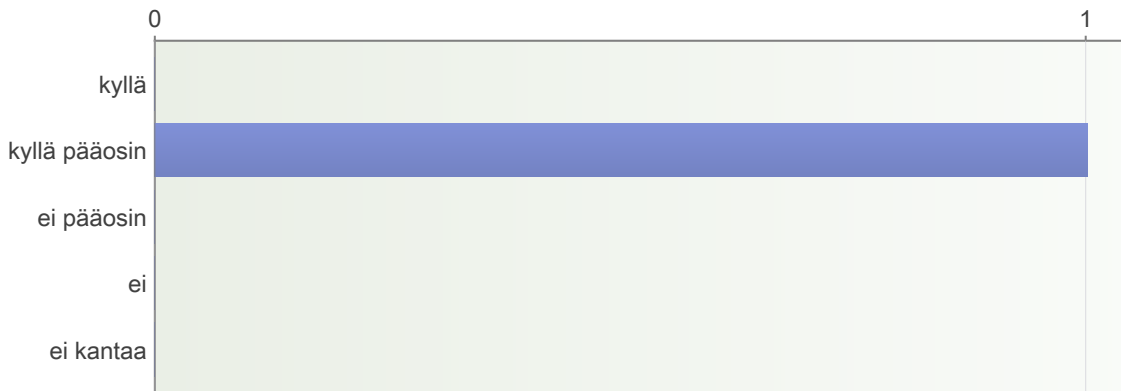
18. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Tähän vaikuttaa keskittämisasiasetus ja sen toteutumismuoto. Maakunnan kaltaisen väliportaana hallinnon rakentaminen kasvattaa kustannuksia, minkä johdosta kustannusten kasvua ei täysimääräisesti pystytä hillitsemään.

19. 9. Sosiaali- ja terveydenhuollon valinnanvapauslakiluonnoksen 3 luvussa säädettäisiin asiakkaan suoran valinnan sosiaali- ja terveystalvuluista. 9a. Turvaavatko maakunnan liikelaitoksen suoran valinnan palvelujen tuotantoa koskevat säännökset (mm. 16 §) palvelujen yhdenvertaisen saatavuuden kaikissa olosuhteissa?

Vastaajien määrä: 1

20. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Lainsäädännössä tulisi ottaa tarkemmin huomioon häiriötilanteet

21. 9b. Onko lakiluonnoksen 18 §:ssä säädetty sote-keskuksen lakisääteinen palveluvalikoima sisällöltään ja laajuudeltaan tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

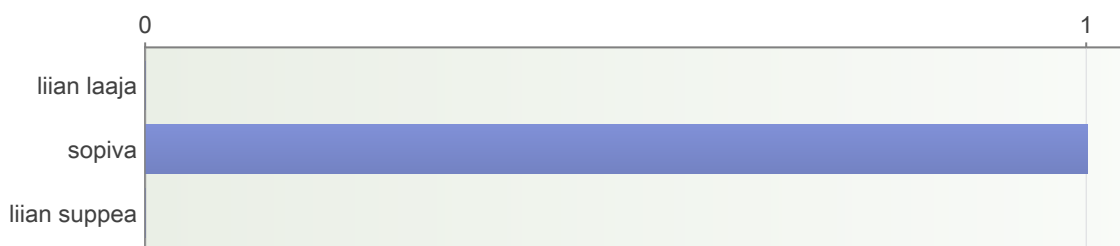
22. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Sosiaalihuollon puolella valikoima on liian suppea. Esimerkiksi kotipalvelua olisi voitava myöntää suoraan sote-keskuksesta / sen yhteydestä. Lakiehdotuksen 37 §:ssä esitetään sote-keskuksen yhteydessä annettavia maakunnan liikelaitoksen palveluja, joita olisivat sosiaalihuollon konsultaatiopalvelut, palvelutarpeen arviointi ja ohjaus liikelaitoksen palveluihin. Olisiko tarkoituksenmukaista laajentaa näitä palveluja siten, että liikelaitoksen viranhaltija voisi tässä yhteydessä myös antaa päätöksiä ainakin joistakin palveluista? Tai ainakin kiireellisemmissä tilanteissa?

23. 9c. Onko lakiluonnoksen 18 §:ssä säädetty suunhoidon yksikköjen lakisääteinen palveluvalikoima sisällöltään ja laajuudeltaan tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

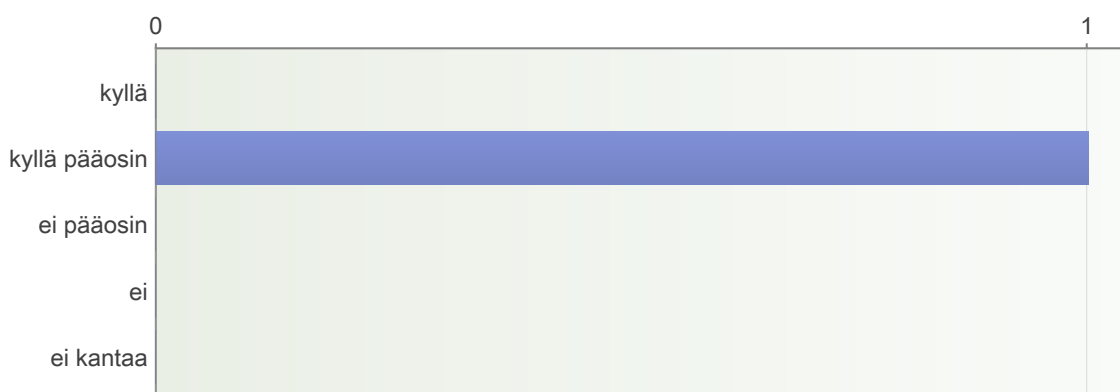

24. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

25. 9d. Onko lakiluonnoksen 18 § sote-keskuksen suoran valinnan palveluista riittävän selkeä siltä osin, mitkä palvelut kuuluvat suoran valinnan palvelujen piiriin ja mitkä kuuluvat maakunnan liikelaitoksen tuottamiin muihin kuin suoran valinnan palveluihin?

Vastaajien määrä: 1

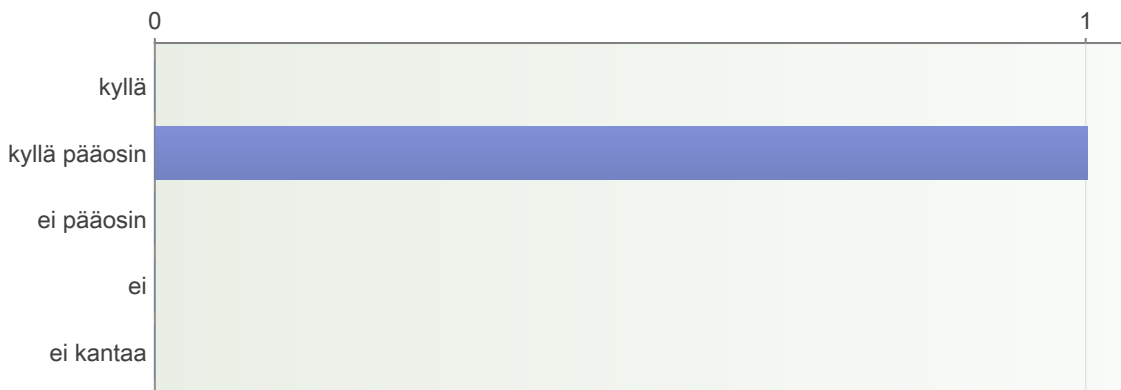

26. Jos ei, niin miten olisi tarkoituksenmukaista määritellä ne perusteet, joilla määritellään tarkemmin sote-keskuksissa tuotettavat palvelut?

Ei vastauksia.

27. 9e. Onko lakiluonnoksen 18 § suunhoidon suoran valinnan palveluista riittävän selkeä siltä osin, mitkä palvelut kuuluvat suoran valinnan palvelujen piiriin ja mitkä kuuluvat maakunnan liikelaitoksen tuottamiin muihin kuin suoran valinnan palveluihin?

Vastaajien määrä: 1

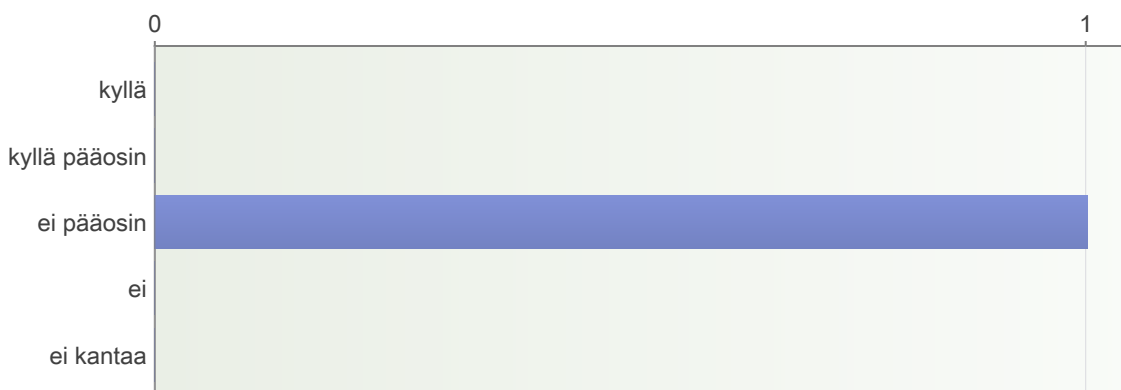

28. Jos ei, niin miten olisi tarkoituksenmukaista määritellä ne perusteet, joilla määritellään tarkemmin suunhoidon yksiköissä tuotettavat palvelut?

Ei vastauksia.

29. 9f. Ovatko säännökset (mm. 18 § ja 37 §) sosiaalihuollon osalta tarkoituksenmukaisia ja riittäviä?

Vastaajien määrä: 1

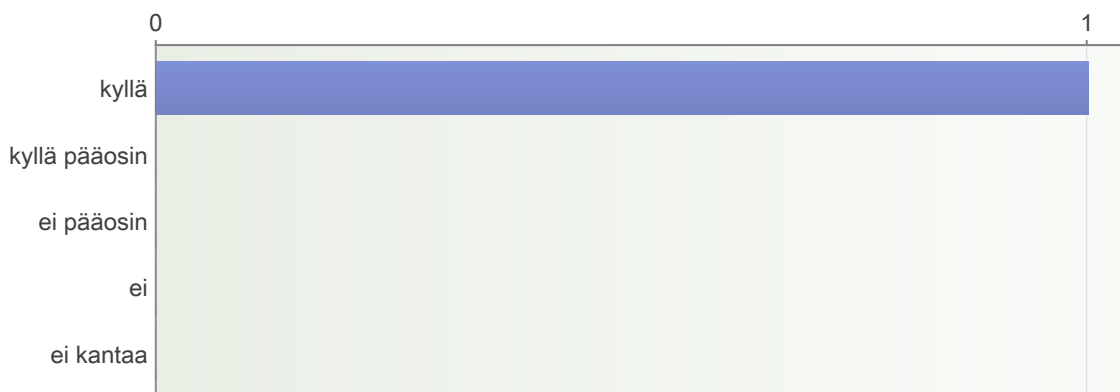
30. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Esimerkiksi kotipalvelua olisi voitava myöntää suoraan sote-keskuksesta / sen yhteydestä. Lakiehdotuksen 37 §:ssä esitetään sote-keskuksen yhteydessä annettavia maakunnan liikelaitoksen palveluja, joita olisivat sosiaalihuollon konsultaatiopalvelut, palvelutarpeen arviointi ja ohjaus liikelaitoksen palveluihin. Olisiko tarkoituksenmukaista laajentaa näitä palveluja siten, että liikelaitoksen viranhaltija voisi tässä yhteydessä myös antaa päätöksiä ainakin joistakin palveluista? Tai ainakin kiireellisemmissä tilanteissa?

31. 10. Lakiluonnoksen 4 luvussa säädettäisiin asiakkaan mahdollisuuksista valita maakunnan liikelaitos. 10a. Antaako lakiluonnoksen 21 § asiakkaalle tarkoituksenmukaiset mahdollisuudet valita liikelaitos?

Vastaajien määrä: 1

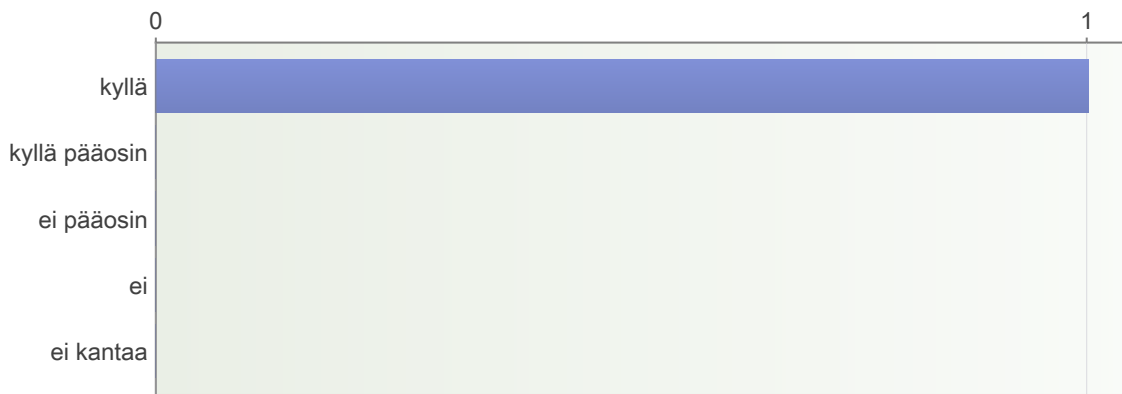

32. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

33. 10b. Entä antaako lakiluonnoksen 22 ja 23 § asiakkaalle tarkoituksenmukaiset mahdollisuudet valita liikelaitoksen palveluyksikkö/yksiköt?

Vastaajien määrä: 1

34. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

35. 11. Lakiluonnoksen 5 luvussa säädettäisiin asiakassetelin käytöstä asiakkaan valinnanvapauden lisäämisessä. 11a. Onko lakiluonnoksen 24 §:ssä säädetty asiakasseteli sisällöltään ja laajuudeltaan tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

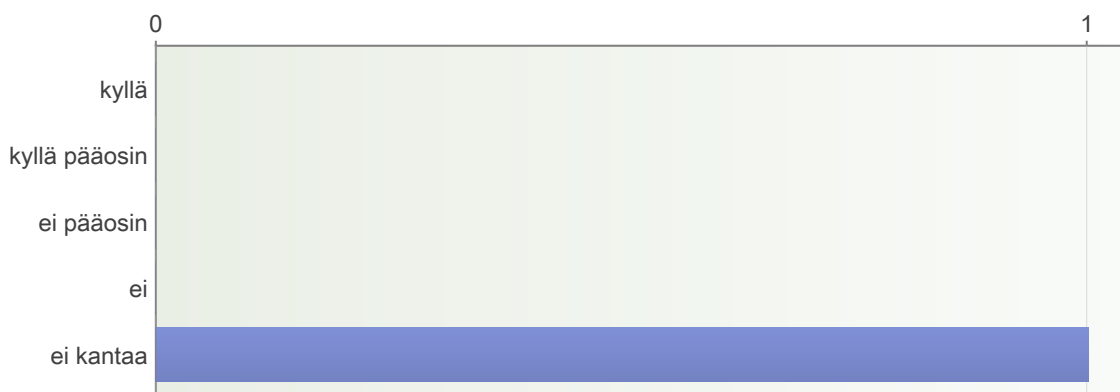
36. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Asiakassetelin laajentaminen erikoissairaanhoidon laajasti ilman tarkkoja arvioita sen vaikutuksista voi aiheuttaa riskin toimintojen pirstoutumisesta. Erikoissairaanhoidon erikoisalajat tarvitsevat tehokkaan asianmukaisen hoidon takaamiseksi toisiaan. Tämä korostuu esim. hoidettaessa syöpäsairauksia, jossa tarvitaan usean erikoisalan osaamista. Lainsäädännöllisesti tulisi huolehtia siitä, että nykyaikaista monen erikoisalan sairaalaa ja hoitokokonaisuuksia ei voi pilkkoa.

37. 11b. Onko maakunnan liikelaitoksella 24 §:n 2 ja 3 momentissa säädettyjen rajausten perusteella edellytykset turvata riittävät palvelut kustannustehokkaalla tavalla?

Vastaajien määrä: 1

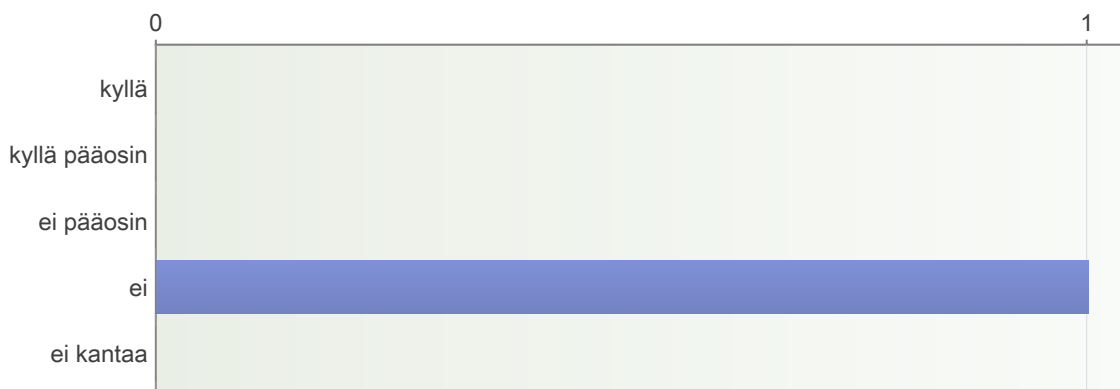

38. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

39. 11c. Onko lakiluonnoksen 24 §:n sääntely riittävä erikoissairaanhoidon valtakunnallisen ja alueellisen palvelujärjestelmän turvaamisen näkökulmasta?

Vastaajien määrä: 1

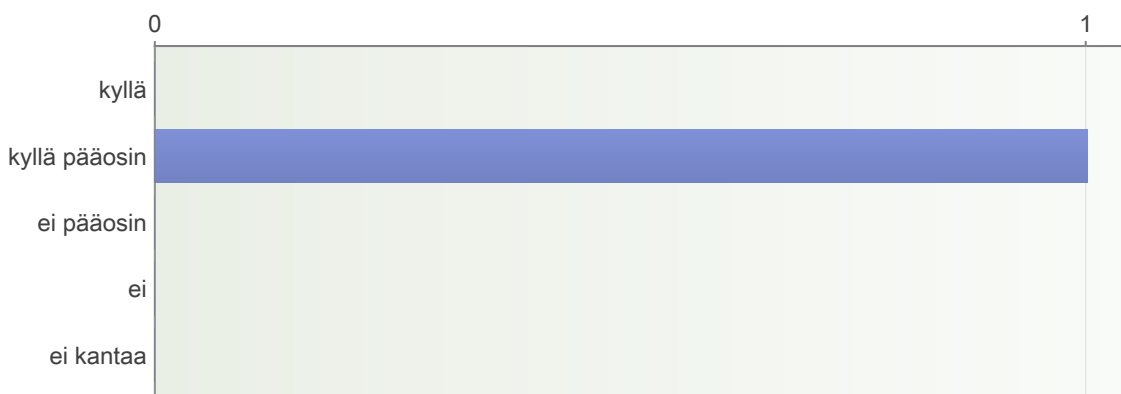
40. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Kts kohta 11a. Potilasturvallisuuden varmentamisen ja yhdenvertaisuuden toteutumisen näkökulmasta yhtenäisten kriteerien luominen erikoissairaanhoidon on ensiarvoisen tärkeää. Asiakassetelin laajentamisen riski- ja vaikuttavuusarviointi tulee tehdä. Lainsäädännön toimeenpanoa ei voida valvoa ilman edellä mainittujen edellytysten toteutumista.

41. 11d. Ovatko asiakasseteliä koskevat säännökset asiakkaan aseman ja oikeuksien näkökulmasta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

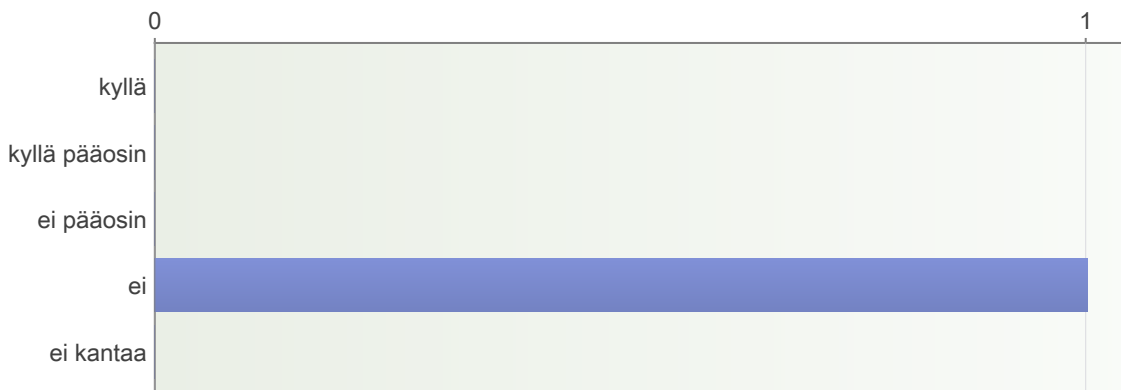
42. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Monisairaajat vanhuksat ovat terveydenhuollon suurkuluttajia. Vanhuspalvelut on pilkottu pitkälti asiakassetelipalveluihin, joista vanhuksen ja hänen omaisensa pitäisi pystyä valitsemaan vanhukselle laadukkaimmat palvelut. Vaarana on, ettei integraatio toteudu. Tämä on eritoten yksinäisten vanhusten näkökulmasta haasteellista. Asiakas tarvitsee riittävästi tukea ja tietoa asianmukaisen valinnan tekemiseen. Lisäksi tulisi pohtia, voiko kehitysvammaisten asumispalveluissa, jotka asiakas on tämän lain perusteella valinnut, käyttää itsemääräämisoikeuden rajoittamista.

43. 11e. Turvaako asiakassetelijärjestelmä maakunnalle riittävät ohjaus- ja vaikutusmahdollisuudet järjestämisvastuun toteuttamisen näkökulmasta?

Vastaajien määrä: 1

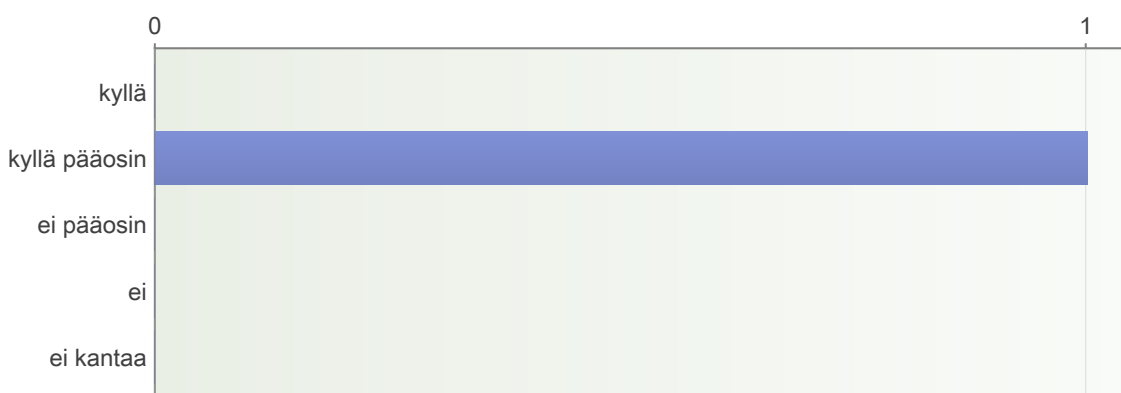
44. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Valinnanvapauslain seurauksena ja laajan asiakassetelijärjestelmän kautta voi syntyä riskiä siitä, että osaava henkilöstö siirtyy yksityissektorille. Lisäksi tietyistä erikoisalojen osaajista on maassamme ollut pitkään puutetta. Tämä voi aiheuttaa yllättäviä, osin hankalasti hallittavia riskejä niin maakunnalle järjestämisvastuun näkökulmasta kuin koko terveydenhuoltojärjestelmän toimivuudelle.

45. 12. Lakiluonnoksen 6 luvussa säädettäisiin henkilökohtaisen budjetin käytöstä asiakkaan valinnanvapauden lisäämisessä. Mahdollistavatko säännökset asiakkaalle riittävät mahdollisuudet vaikuttaa tarvitsemiensa palvelujen toteutukseen?

Vastaajien määrä: 1

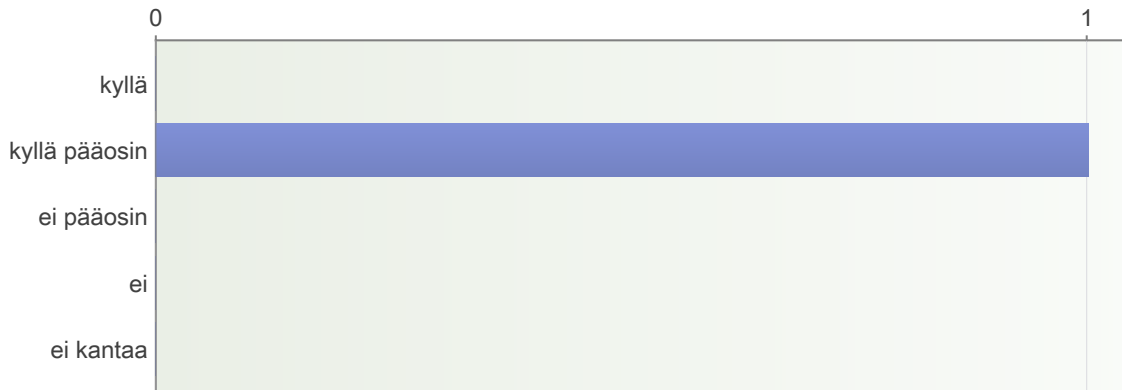

46. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

47. 13. Lakiluonnoksen 7 luvussa säädettäisiin asiakkaan neuvonnasta ja ohjauksesta sekä palvelutarpeen arvioinnista. Lisäksi lakiluonnoksen 5 §:ssä säädettäisiin asiakkaalle tehtävästä yhdestä asiakassuunnitelmasta. Turvaavatko säännökset riittävän hyvin asiakkaan oikeudet sekä palvelujen toteuttamisen asiakkaan tarpeita vastaavasti?

Vastaajien määrä: 1

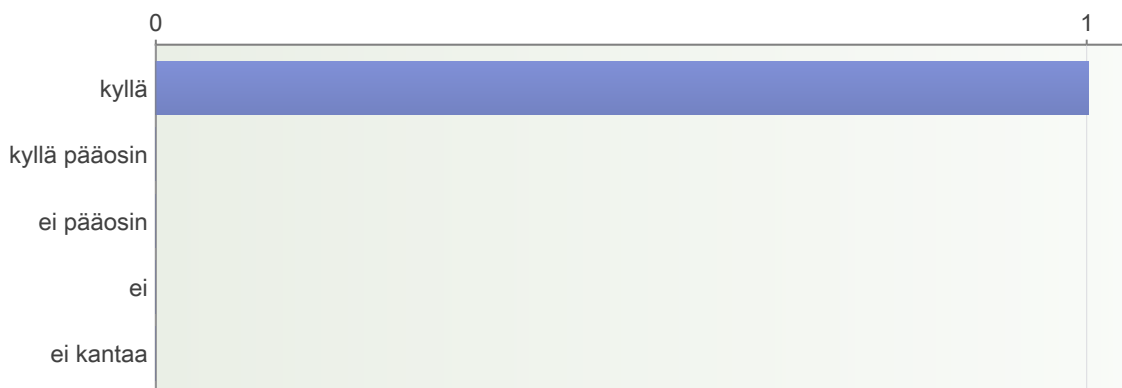
48. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Nämä edellyttävät toimivia, kattavia tietojärjestelmiä ja aitoa yhteistyötä eri toimijoiden välillä.

49. 14. Lakiluonnoksen 8 luvussa säädettäisiin palveluntuottajien hyväksymis- ja sopimusmenettelyistä. 14a. Ovatko säännökset hyväksymismenettelyistä lakiluonnoksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

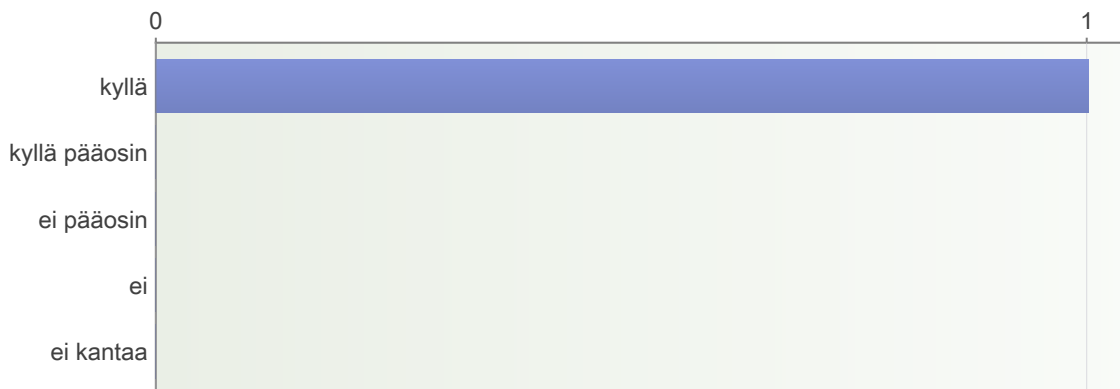

50. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

51. 14b. Varmistaako hallintopäätöstä ja ehtojen asettamista koskeva sääntely (42 §) riittävät mahdollisuudet maakunnan järjestämisvastuun toteuttamiseen.

Vastaajien määrä: 1

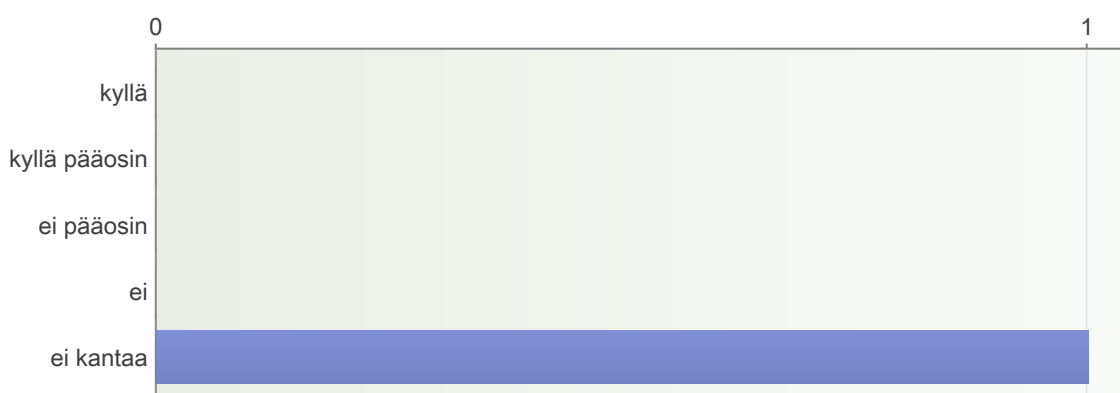

52. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

53. 14c. Ovatko säännökset sopimusmenettelyistä lakiluonnoksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

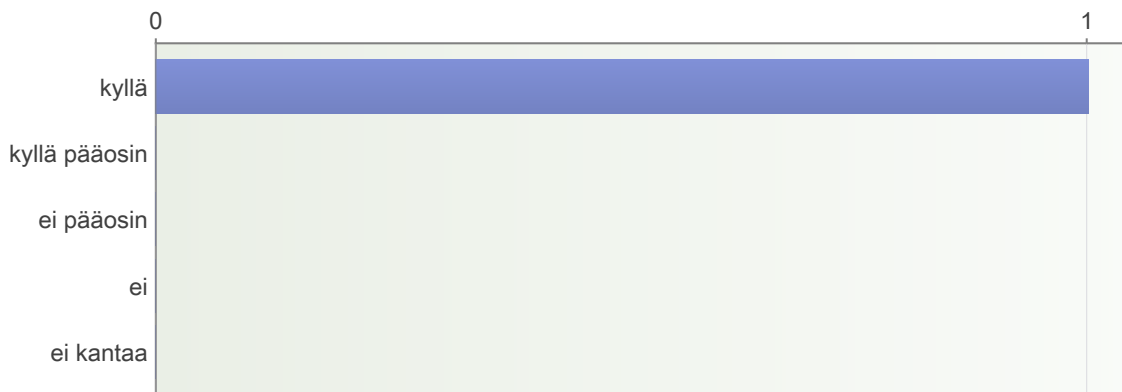

54. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

55. 15. Lakiluonnoksen 9 luvussa säädettäisiin palvelujen tuottamisesta ja palveluntuottajien velvoitteista. Ovatko säännökset lakiluonnoksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

56. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

57. 16. Lakiluonnoksen 10 luvussa säädettäisiin palveluntuottajalle suoritettavista korvauksista.

16a. Ottavatko sote-keskuksen kiinteän maksun osuus ja sen määräytymistä koskevat tekijät riittävästi huomioon asiakkaiden erilaiset palvelutarpeet ja niiden aiheuttamat kustannukset?

Vastaajien määrä: 1

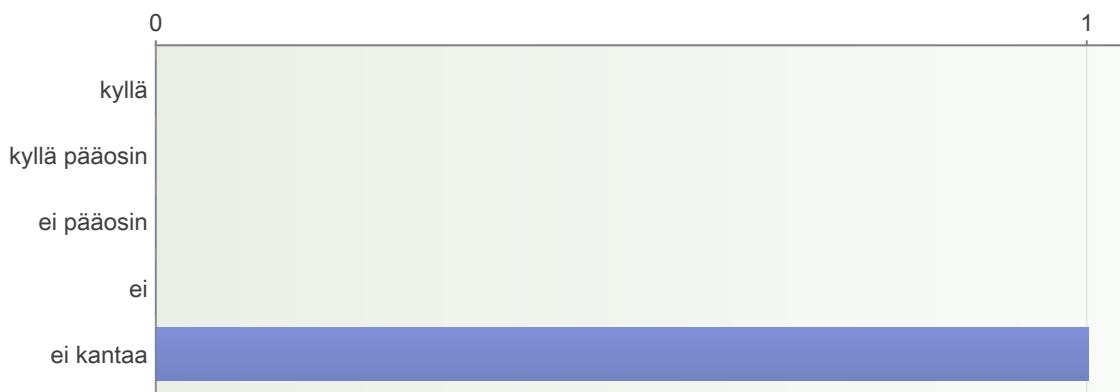

58. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

59. 16b. Ovatko säännökset muista korvauksista uudistuksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

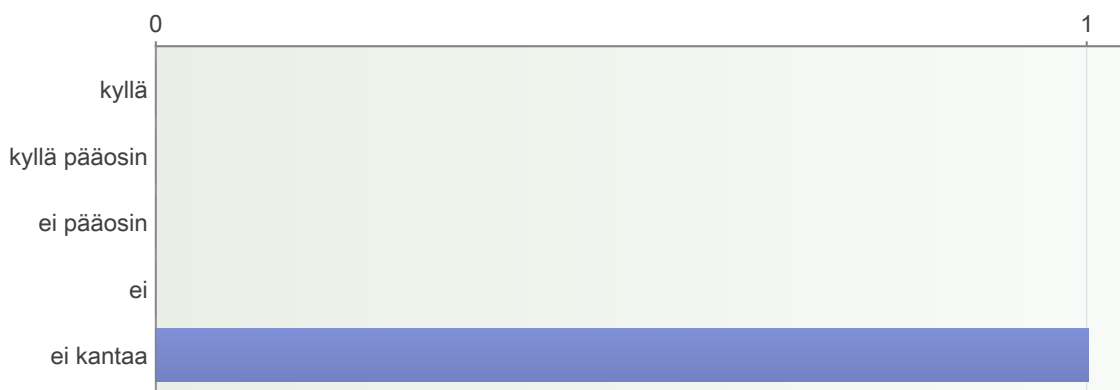

60. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

61. 16c. Turvaavatko säännökset maakunnan liikelaitoksen sote-keskukselle ja yksityisen tuottajan sote-keskukselle yhdenvertaiset toimintaedellytykset?

Vastaajien määrä: 1

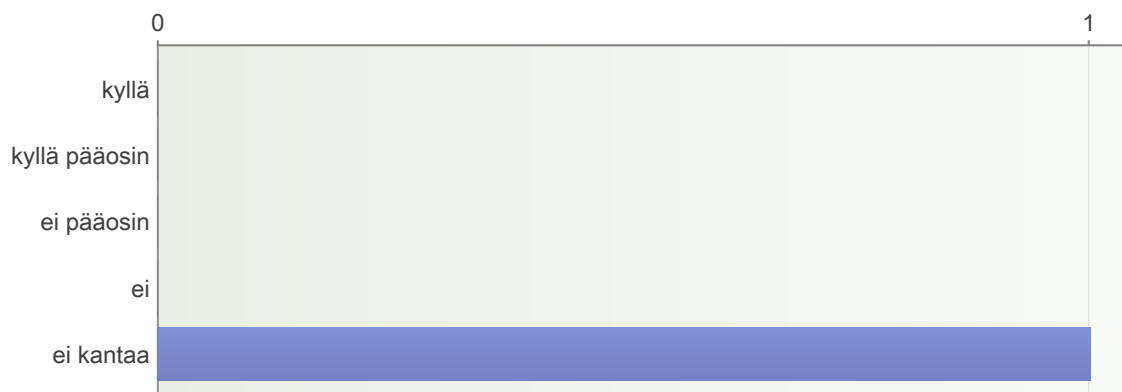

62. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

63. 17. Lakiluonnoksen 12 luvussa säädettäisiin lain voimaantulosta. 17a. Turvaavatko 85 §:n mukaiset asiakasseteliä koskevat siirtymäsäännökset palvelujen saatavuuden siirtymävaiheessa?

Vastaajien määrä: 1

64. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

65. 17b. Turvaavatko 86 ja 88 §:n mukaiset sote-keskusta koskevat siirtymäsäännökset palvelujen saatavuuden siirtymävaiheessa?

Vastaajien määrä: 1

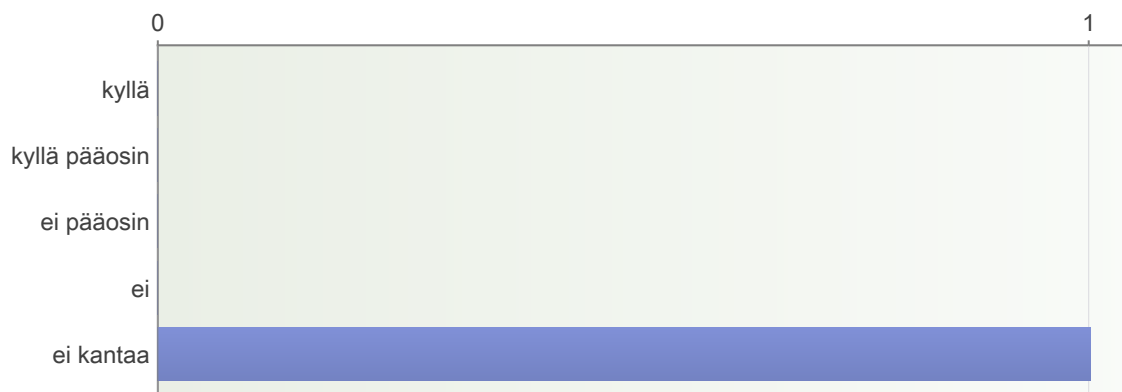

66. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

67. 17c. Turvaavatko 87 ja 89 §:n mukaiset suunhoidon yksiköitä koskevat siirtymäsäännökset palvelujen saatavuuden siirtymävaiheessa?

Vastaajien määrä: 1

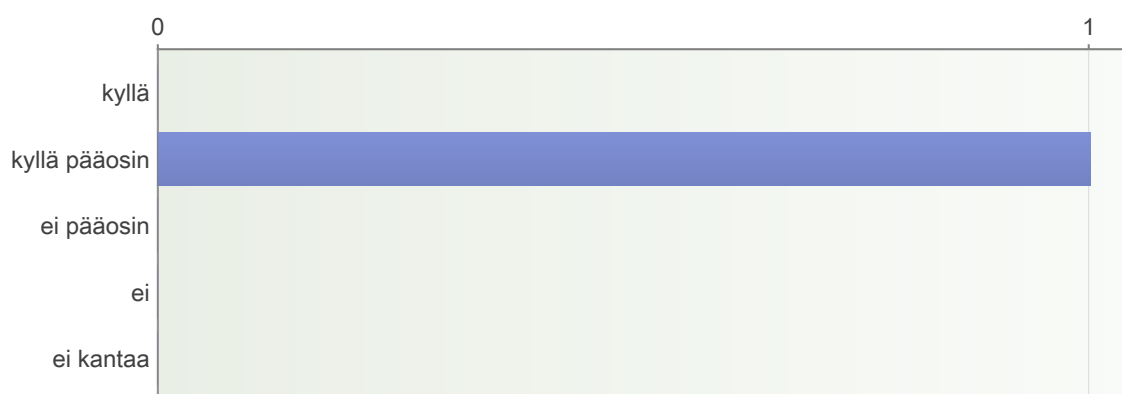

68. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

69. 17d. Turvaako esitys sosiaali- ja terveystalouden yksityisten tuottajien toimintaedellytykset?

Vastaajien määrä: 1

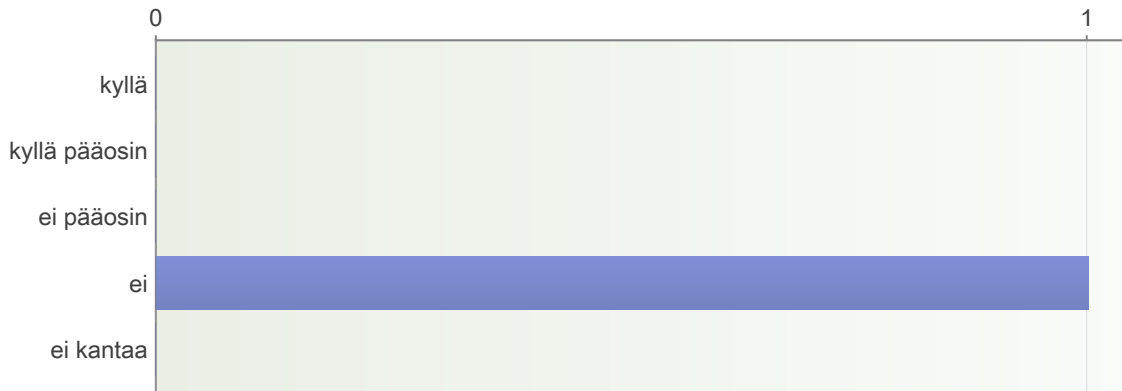

70. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

71. 17e. Antaako esitys riittävät edellytykset pienten toimijoiden toimimiseen sosiaali- ja terveydenhuollon palveluntuottajina?

Vastaajien määrä: 1

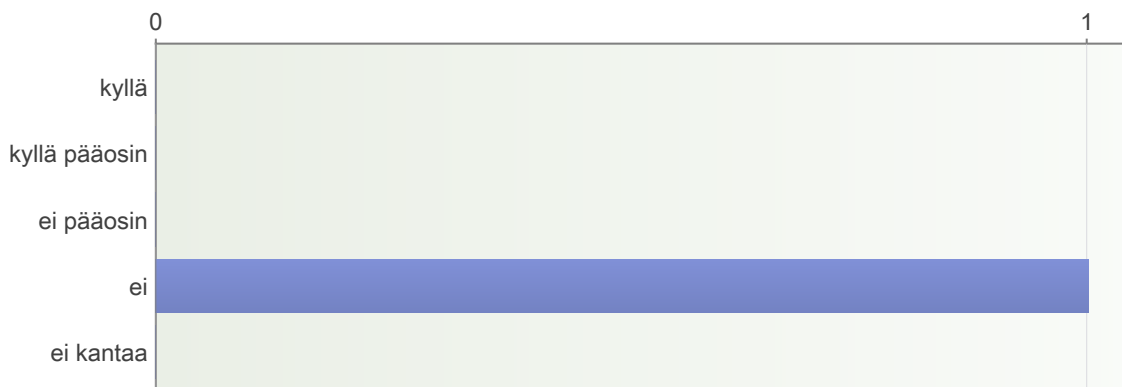
72. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Pienten toimijoiden toimintaedellytykset jäävät epäselväksi.

73. 18. Onko uudistuksen vaikutukset arvioitu näkemyksenne mukaan oikein ja riittävästi?

Vastaajien määrä: 1

74. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Aluehallintoviraston näkemyksen mukaan asiakassetelin laajentaminen erikoissairaanhoidon suunnitellussa mittakaavassa edellyttäisi tarkempia vaikutuksen arvioita ennen toteuttamista.

75. 19. Miten arvioisitte uudistuksen vaikuttavan oman organisaationne tai jäsenorganisaatioidenne asemaan?

Vastaajien määrä: 1

- Aluehallintovirasto tulee siirtymään uuteen organisaatioon, Luovaan, yhdessä Valviran kanssa. Valinnanvapauslakiluonnoksen valvontapykälissä käsitellään lähinnä maakunnan roolia, ja tulevan uuden organisaation suhde tähän jää epäselväksi. Ohjauksen ja valvonnan asianmukaisen toteutumisen varmentamiseksi eri valvovien tahojen toimivaltakysymysten selventäminen on tärkeää. Palveluntuottajien hyväksymiselle pitää luoda yhtenäiset, valtakunnalliset hyväksymisperiaatteet.

76. 20. Muut vapaamuotoiset huomiot hallituksen esitysluonnoksesta.

Ei vastauksia.

77. 21. Yksilöidyt muutosehdotukset lakiluonnokseen.

Ei vastauksia.